

לפני 25 שנה

תחת הכותרת "הייתי ארוסתו של אלי גלר" • מעוללות מיישרי-הישיב התלאביבי הובאה, תחת הכותרת "מבנית ושמה שחיתות", רשימה שפרשה את רשת השחיתות והסרוטקציה שאיפיינו מוסד זה • תחת הכותרת "1. מתוך 7 הובא סיפורו של אחד משבעת השערים שנבחרת הכדורגל הישראלית ספגה במישחק מול פולין, בעיר ווראצל. שער זה שחזר בעזרת תשעה תצלומים עוקבים • בשער הגיליון: יגאל אלון.

גיליון "העולם הזה", שראדיאר השבוע לפני 25 שנה, דיווח בכתבת-שער על המשבר הממשלתי שפקד את ישראל ועל האשמות הראשונה להקמת ממשלה ללא מסאי, אשורות שנפלה אחרי הסתלקות יגאל אלון מהצעתו • מדור העורך, הנדון, הודקש תחת הכותרת "אחד בסדר", לשרהסנים לשעבר, ישראל רוקח, שהוכיח את עצמו כחוב בעל מצפון, בשאלת אספקת הנשק למערב-גרמניה • מטורפים רוצחים בחופשה הוא סיפורם של מטורפים מסוכנים, שאושפזו בבתי-חולים, למען ביטחון הציבור, והנשלחים ללא סיכון לחופשה, כשהם מכונים את ביטחון הציבור • הראשונה בסורת כתבותיה של שרה עמרם, המרגלת השחרורת, שחזרה לישראל אחרי מאמר בכלא הירדני, התפרסמה

איפה השכל המינימאלי בקודקוד ★ על חשבון מי הבדיחה ★ אין הנאה מההלווייה

מאחורי הקלעים של משבר ממשלתי
הבדיחה
הלאומית
ח"כ יגאל אלון
מתנצל על השיו
להציע ממשלה
בלי אנשי מפא"י

"העולם הזה" 1136
תאריך: 8.7.1959

סארטר. במחזה זה, המוצג עליידי שלושה מצעירי השחקנים, יש לגהינום הסארטרי דמות ברורה ביותר: הוולת.

גרסין, לוחם המחותרת שהסגיר את חבריו, אינו, אשה לסבית שרחפה את ידירתה לאיבוד-לרעת ואסטל, יפהיה המחברה הגבוהה, שרצחה את בתה התינוקת כדי לשמור על החופש שלה — מורמנים יחד לגהינום פרטי משלהם — חדר סגור, שבו ניגזר עליהם לחיות ביחד לנצח. גרסין מנסה להתבודד, לערוך את חשבון חייו, להוכיח לעצמו, כי למעשה לא בגר בחבריו. הוא אינו מצליח בכך. אסטל, שאינה יכולה לחיות ללא הערצת הגברים, עוגנת על גרסין, טובלת כשאינו נותן דעתו עליה. אינו מתאבהת באסטל, מעתירה עליה את אהבתה ונתרת בדיים ריקות. כל אחד מוצא בוולתו את הגהינום שלו. עצם העובדה שהם כלואים יחד בלי תיקווה לצאת, הופכת גהינום זה לנצחי. הם אינם יכולים אפילו להימלט אל חיק המוות — הם הגיעו לגהינום זה כבר מתים.

על הקרשים תיאטרון טוב. שלושת השחקנים, שהתאגרו יחד, תחת בימויו של יוסף כריסטוף — עולה מהונגריה, שמחזה זה הוא הראשון שכיים בישראל — מופיעים לראשונה בתפקידים ראשיים. למעשה נבחר מחזהו של סארטר בגלל העובדה שהיא מקנה להם אפשרות לתפקידים כאלה, ללא הוצאות מיותרות.

התוצאה היתה מבטיחה. מחזהו של סארטר, שהוצג בזמנו עליידי אנסמבל מוכחר של תיאטרון זירה, הוכיח שוב כי אין צורך במיסגרת תיאטרונית אירגונית רחבה כדי להעלות על הקרשים תיאטרון טוב.

"תהי יפה ותשתקי!" זה היה שם הסרט (אודות כנופית מזרחי-יהלומים) שבו כיכבה השחקנית מיליין דמונג'ו ואשר הוקרן בקולנוע הקיץ "גרינה". זה שדמונג'ו יפה, אפשר לראות, וזה שהיא צריכה היתה לשתוק, נבע מן העובדה (שבסרט) לפחות) נמצא שיכלה ביחס הפוך ליופיה.

ממשלה בלתי-מפא"ית עד לבחירות. אולם כשנעץ בו כנגוריון את עיניו האימתניות, התקפל אלון מייד, כאילו פגע בו ברק. תוך כדי כך הפליט הערה שתיכנס להיסטוריה: רק התלוצצתי!

היתה זאת הביקורת-העצמית הכנה ביותר של עסקני ישראל השבוע. הם דמו לחברות ליצנים כחצר מלך בימה-ביניים — ליצנים שהעזו מדי פעם להגיד מלה חריפה, אולי לשים את המלך לצחוק, אך שהתכופפו מייד, כאשר הרגישו שזעם המלך מתחיל להתעורר.

יגאל אלון וחבריו, "התלוצצו". אורחי ישראל, שאינם זקוקים לליצנים, אלא למנהיגים אמיצילים, שינסו לחולל תמורה במערכות הלאומיות — לא הרגישו כל חשק לצחוק. הבדיחה היתה על חשבונם.

תיאטרון גיהנום פרטי

בדלתיים סגורות (להסת הצעירים) ומאחוריהם נמצא הגהינום, כפי שרואה אותו המחזאי והמסאי האכזיבניציאליסטי ז'אן-פול

קליא י'ני.

טיפשים למורים מן השגיאות של עצמם, אמר פעם מרינאי, "אני מעדיף ללמוד משגיאותיהם של אחרים" אך נדמה כי אין הרבר קל. ייתכן כל הממשלה יכולה להבחין בטיפשות מעשיה, רק כאשר מוגש לה (ולאורחיה) חשבון-ההוצאות.

מחשבה זו עברה בראשי, כשנכחתי השבוע בוועידת החזית העממית, לדיון בבעיית הארמות המופקעות. הוועידה היתה חוקית, היא שימשה למטרה חוקית: להתריע באונוי דעת-הקהל על עוול. ולא חשוב אם העוול אמיתי או מדומה. אם הוועקים צודקים או לא, חשוב שזכותם הדימוקרטית היא להביא את דברם לידיעת הציבור בדרכים חוקיות, כדי להביא באופן חוקי לשינוי המדיניות הממשלתית.

ממשלת ישראל מונעת אפשרות זו, תוך שימוש ציני בכוחה הגס. כל המיפלגות היהודיות, שחבריהן נהנים מן הארמות השרודות, נותנות, למעשה, גיבוי למושל הצבאי, כשזה הופך את מושגי החוק ללעג.

מה תהיה התוצאה? הניסיון ההיסטורי מוכיח, כי כאשר מונע השילטון בכוח את תעמולתם החוקית של קורבנות-עוול, מגיעים הדברים במוקדם או במאוחר למעשי-אלימות. באין מוצא חוקי להתמרמרות, נוצר מוצא מחתרתי. לשודדי-הארמות עצמם אולי אין זה איכפת במיוחד. אולם כל אדם, החרד באמת לשלוט-המדינה, חייב לפעול למניעת שואה זו.

קל מאוד ליצור בישראל אלג'יר חרשה. אולם קשה מאוד יהיה לחסל אותה לאחר-מכן. חלק גדול מן האשמה נופל על העיתונות. האמת הפשוטה היא, כי ערביי ישראל אינם יכולים, כיום, להביא את דברם בפני הציבור העיברי — כי הם עומרים מול חומה אטומה של חרם עיתונאי. בשטח זה שולט המימשל הצבאי כמעט ללא הגבלה.

הנה התכנסה השבוע ועידה. נאמרו בה דברים חשובים. עובדיים, מציאתיים, יכול אדם להסכים לדברים או לא — אולם זהו חומר עיתונאי, הטעון כיסוי. למרות שהכינים זכה לכיסוי מלא עליידי סוכנות הידיעות עתיים הוא לא כוסה בעיתונות.

הארץ פירסם ידיעה קצרה, כתובה בהגינות, אם כי קשה היה לקרוא הנורמאלי ללמוד מתוכה על מה זועקים הפלאחים. שני עיתוני-הערב הבלתי-הילויים-כביכול, החרימו את הדיווח על הוועידה לגמרי. דבר פירסם כתבת-זודון משמיצה, תוך סירוס העובדות. גרוזלם פוסט עשה את אותו הדבר בקיצור וביתר התאפקות. על המשמר, שהיה מיוצג במקום עליידי כתב מיוחד, לא פירסם מילה — כנאה למיפלגה שכמה ממשקה יושבים על האדמה השרודה. עיתוני הימין לא הזכירו את העניין, כמובן, במילה אחת. הכיסוי הרציני היה בקול העם, ואני חוזר על השאלה: אם ועידה שקטה, שכל משתתפיה באו אליה תוך סיכון שלומם וחרותם, אינה יכולה לזכות למינימום של כיסוי הגון — יעלה כסופו של דבר בלבן של מישוה הרעיון שרק באמצעות בלתי-חוקיים אפשר להביא את הדבר לידיעת הציבור העברי.

הרבר למעשה במושטרים קולוניאליים אחרים. האם אין בקודקודנו השכל המינימאלי כדי ללמוד מהם — לפני שירד האסון גם עלינו?

העם הליצנים

מעולם לא היה שילטון-היחיד של רוד

אנשים

את הבדיחה המוצלחת ביותר על פירוק הקואליציה הממשלתית סיפר השבוע דוב זכין, דובר מפ"ם: "אשתו של יהודי אחד נטתה למות. הזמינה את בעלה לשבת לצידה ואמרה לו: יש לי בקשה אחת ממך לפני מותי — שבהלווייה שלי תשלים עם אמי ותופיע יחד עם חותנתך. השיב בעל: טוב, אין לי ברירה, אני מוכרח לעשות כבקשתך, אבל אני רוצה להגיד לך שהנאה כבר לא תהיה לי מההלווייה הזו." שילב זכין את המשל לנימשל: "מפא"י הלכה אומנם להלוויית הקואליציה, אבל הנאה מזה לא נתנו לה."

הווי

שיר המעלות

רמת-גן לימד אדם מקהלת-נערים שיר חדש, הסתייע בליווי עצמו על פסנתר, התלכה, החליק, פגע בסנטרו במנעני הפסנתר, שבר את הפסנתר ושלושה מנענעים.

בראי עקום

ר' יפו פרצה דליקה בבית-החרושת למראות, כתוצאה מריכוז קרני-השמש במראות שהיו מוצגות למכירה בחצר בית-החרושת.

צריכה חופשית

בכסרי-ארבורג עלה אדם לקומה השניה הכלתי-גמורה של ביתו, הציע לעצמו מירון לשינת-לילה, קם בחצות-הלילה לעשות את צרכיו, שכח היכן הוא נמצא, נפל מן הקומה השניה ונפצע קשה.